

Vaativan erityisen tuen oppilaiden opetusjärjestelyt Tampereella

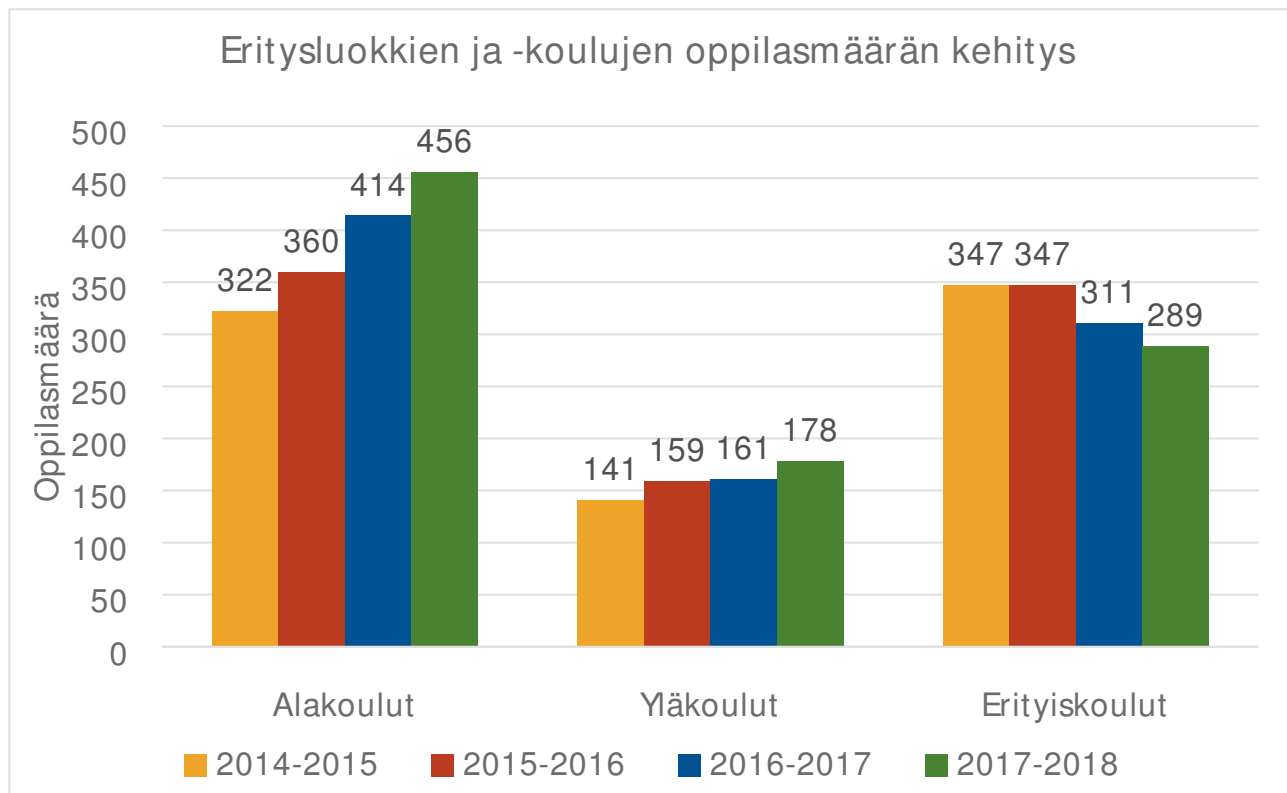
Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Kolmiportaisella tuella tarkoitetaan tukea, jota annetaan laadukkaan peruspedagogiikan lisäksi.

Lukuvuonna 2017- 2018 Tampereella oli perusopetuksen oppilaita 16604. Näistä oppilaista erityistä tukea sai 6,4 % ja tehostettua tukea 8,5 %. Erityisen tuen oppilaista vaativaa erityistä tukea sai noin 25% (260 oppilasta), joka on 1,6 % kaikista oppilaista. Tukea saavista oppilaista lähikouluperiaatteen mukaan koulupolkujen erityisluokilla oli 634 oppilasta ja erityiskouluissa 289 oppilasta.

Erityistä tukea saavista oppilaista vain osa saa vaativaa erityistä tukea. Opetus- ja kulttuuriministeriön Vaativa erityinen tuki -kehittämisyhmän loppuraportin (Julkaisuja 2017:34) mukaan vaativa erityinen tuki määritellään seuraavasti: "Vaativaa ja moniammatillista erityistä tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa tarvitsevat lapset ja nuoret, joilla on vakavia psyykkisiä pulmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismin kirjoja. Lisäksi tähän ryhmään saattaa kuulua kotiopetuksessa olevia lapsia". Oppilaat ohjautuvat Tampereella koulupolun mukaisesti erityisluokille lähikoulu-periaatteen mukaan. Tampereella vaativaa erityistä tukea annetaan sairaalaopetuksessa, Erho-yksikössä, myös toiminta-alueittainen opetus, kokonaiskuntouttava strukturoitu opetus ja yksilöllinen opetus ovat vaativan erityisen tuen opetusmuotoja.

Lähikoulu tarkoittaa lähintä mahdollista koulua, jossa pystytään parhaiten vastaamaan lapsen tuen tarpeisiin ja jossa voidaan parhaiten auttaa hänen oppimistaan. Viimeisen kahden vuoden aikana on ollut tavoitteena, että jokainen koulupolku tarjoaa yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Myös vaativaa erityistä tukea tarjotaan osalla koulupoluista.

Erityisluokkien määrää on lisätty vuodesta 2014 alkaen ja vastaavasti erityiskoulujen luokkien määrä on vähentynyt (KUVA1).

KUVA1 Erityisluokkien ja -koulujen oppilasmäärän kehitys 2014- 2018

Tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämisen tavoitteena on lähikoulu- ja integraatioperiaatteen mukainen toiminta (Perusopetuslaki ja opetussuunnitelman perusteet). Vaativaa erityistä tukea järjestetään tulevaisuudessa niin keskitetysti kuin mahdollisuuksien mukaan osalla koulupoluista, esimerkiksi Rahola, Annala ja Etelä-Hervannan koulu. Erityisluokat pyritään muodostamaan vähintään kahden luokan kokonaisuuksina, joka mahdollistaa parityöskentelyn.

Erityisen tuen järjestäminen huomioidaan tilasuunnittelussa ja koulujen kapasiteetilaskelmissa. Vuoden 2018 loppuun mennessä valmistuu koulutuspoliittinen ohjelma, joka sisältää myös tukeen liittyvät periaatteet tulevaisuudessa. Koulutuspoliittinen ohjelma ja palveluverkkouudistus muodostavat yhtenevän kokonaisuuden. Vaativaa erityisestä tukea tarjotaan jatkossakin keskitetysti yhdellä koulupolulla (Sammon koulu, Kalevanpuisto, Sairaalakoulu, Erho) keskustan alueella. Sammon koulu ja sen laajennus tulevat palvelemaan keskustan alueen erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Saukonpuiston koulu on osa palveluverkkoratkaisua Sammon koulupolulla. Saukonpuiston oppilasmäärä on vähentynyt viime vuosina, koska tukea on voitu järjestää oppilaiden omilla koulupoluilla. Tampereen esi- ja perusopetus on mukana VIP-verkoston toiminnassa, jossa kehitetään vaativan erityisen tuen palveluita. Tämä kehittämistoiminta tapahtuu sote-uudistusta mukaillen viidellä alueella. TAYS-alue muodostuu Pirkanmaasta, Etelä-Pohjanmaasta ja Kanta-Hämeestä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja perusopetuksen tukea koordinoivat opettajat ohjaavat oppilaan tarvittavan tuen piiriin, neuvoteltuaan huoltajan, asiantuntijoiden ja koulun toimijoiden kanssa. Yksittäisen lapsen kohdalla huoltajia kuullaan tuen päätöksiä tehtäessä ja HOJKS laaditaan yhdessä huoltajien kanssa ja siinä tarkennetaan käytännön opetuksen järjestämistä. Tamperelaisia huoltajia on osallistettu palveluverkkoratkaisuja suunniteltaessa, myös koulujen vanhempainyhdistykset ovat osallistuneet palveluverkkotyöhön. Palveluverkkotyöhön liittyvien tuen periaatteiden valmistelussa on kuultu erityisluokanopettajia, erityisopettajia, varhaiskasvatuksen erityisopettajia, rehtoreita ja päiväkodinjohtajia. Sote-valmisteluun kuuluva monialainen Lape-työryhmä on osallistunut suunnitelman valmisteluun.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta tekee lopulliset päätökset sekä palveluverkosta että koulutuspoliittisesta ohjelmasta.